

REMİSYONDAKİ ŞİZOFRENİ VE BİPOLAR BOZUKLUK TANILI HASTALARDA SOSYAL İŞLEVSELLİĞİN İÇGÖRÜ, İÇSELLEŞTİRİLMİŞ DAMGALANMA VE BAŞ ETME TUTUMLARI İLE İLİŞKİSİ

Damla Berivan Baskın Erdoğan¹, Gonca Aşut², Hasan Kaya¹, Erol Göka¹

¹*SBÜ Ankara Şehir Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, Ankara*

²*Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Ankara*

Giriş: Bu çalışmada, remisyon döneminde olan şizofreni (SCH) ve bipolar bozukluk (BD) tanılı hastalarda içselleştirilmiş damgalanma, içgörü düzeyi ve stresle başa çıkma tutumları arasındaki ilişkilerin karşılaştırmalı olarak incelenmesi ve bu değişkenlerin sosyal işlevsellik üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntemler: Çalışmaya, Ankara Şehir Hastanesi psikiyatri polikliniğine başvuran, remisyon döneminde olan 51 SCH ve 45 BD tanılı hasta dahil edilmiştir. Katılımcılar, yarı yapılandırılmış klinik görüşmeler ve ölçeklerle değerlendirilmiş; sosyodemografik ve klinik bilgiler toplanmıştır. Çalışmada Sosyal İşlevsellik Ölçeği, Ruhsal Hastalıklarda İçselleştirilmiş Damgalama Ölçeği, Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği ve İçgörünün Üç Bileşeninin Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS 21.0 programında analiz edilmiştir. Bu çalışma Ankara Şehir Hastanesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (E1-20-403).

Sonuçlar: SCH grubunda sosyal işlevsellik, kişilerarası iletişim ve bağımsızlık yetkinlik düzeyleri, BD grubuna kıyasla anlamlı

düzye de daha düşüktü ($p < 0,001$). İçselleştirilmiş damgalanma açısından gruplar arasında anlamlı fark saptanmadı. İçgörü toplam puanında ($p=0,019$) ve hezeyanlarının doğruluğuna inanma ve yaşantılarını açıklama ($p=0,008$) alt ölçeğinde gruplar arasında anlamlı farklılık vardı. Doğrusal regresyon analizine göre eğitim süresi ($B:1,983$, $p < 0,001$), yüksek içgörü ($B:1,772$, $p=0,029$) ve kadın cinsiyet ($B:11,386$, $p=0,006$) sosyal işlevselliği pozitif; şizofreni tanısı varlığı ($B:-9,916$, $p=0,015$) ve yüksek içselleştirilmiş damgalama düzeyi ($B:-0,413$, $p=0,013$) negatif yönde yordayan değişkenlerdi.

Tartışma ve Sonuç: Eğitim süresi, cinsiyet, içgörü ve damgalama düzeyleri; şizofreni ve bipolar bozukluk tanılı bireylerde sosyal işlevselliği etkileyen önemli değişkenlerdir. Psikososyal müdahaleler planlanırken bu faktörlerin göz önünde bulundurulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Baş etme tutumları, içgörü, içselleştirilmiş damgalanma, sosyal işlevsellik